

**Procedura ewakuacji uczniów, nauczycieli , pracowników i mienia
z budynku IV Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Integracyjnymi i Sportowymi
im. Janusza Kusocińskiego
w Wałbrzychu
w sytuacji zagrożenia pożarowego**

Spis treści

I. Cel procedury	3
II. Podstawa prawna.....	3
III. Podstawowe zasady ewakuacji osób i mienia	4
IV. Obowiązek zawiadomienia o pożarze obiektu	5
V. Decyzja o ewakuacji.....	6
VI. Czas od zauważenia pożaru do rozpoczęcia ewakuacji	6
VII. Sposób ogłoszenia alarmu – sygnały alarmowe	7
VIII. Obowiązki uczestników ewakuacji	7-8
IX. Czynności realizowane w trakcie ewakuacji oraz sposób ich wykonania	8-10
Formowanie grup ewakuacyjnych	
Kierowanie ruchem w obiekcie, w tym wskazywanie właściwych dróg i kierunków ewakuacji.....	
Ewakuacja mienia	
Miejsce zbiórki osób ewakuowanych ze Szkoły	
X. Ewakuacja próbna	10-11
XI. Załączniki	11

I. Cel procedury

Zapewnienie uczniom ,nauczycielom i pracownikom Szkoły szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

II. Podstawa prawna

- *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 178 poz. 1380)*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003 r. Nr 6 poz. 69 ze zm.),*
- *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 kwietnia 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków i innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010 r. Nr 109 poz. 719),*
- *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz.U. z 2003 r. Nr 121 poz. 1137 ze zm.),*
- *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. z 2009 r. Nr 124 poz. 1030),*
- *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2002 r. Nr 75 poz. 690 ze zm.).*

III. Podstawowe zasady ewakuacji osób i mienia

1. Podstawowym obowiązkiem wszystkich osób przebywających w budynku Szkoły w przypadku powstania zagrożenia jest współpraca oraz bezwzględne podporządkowanie się poleceniom kierującego akcją ratowniczą, który do czasu przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej musi zorganizować ewakuację ludzi i mienia. Osoby niebiorące udziału w akcji ratowniczej powinny ewakuować się najkrótszą oznakowaną drogą ewakuacyjną poza strefę objętą pożarem lub na zewnątrz budynku.
2. Należy ściśle stosować się do przekazywanych zaleceń osób upoważnionych do ich wydawania.
3. Wytypowane osoby do działań zabezpieczających ewakuację winny przystąpić do wykonywania przypisanych im zadań.
4. Należy pozamykać okna.
5. W budynku Szkoły do celów ewakuacji uczniów i nauczycieli służą korytarze – poziome drogi ewakuacji i klatki schodowe – pionowe drogi ewakuacyjne, z których istnieje możliwość bezpośredniego i bezpiecznego wyjścia na zewnątrz budynku placówki. Drogi i wyjścia ewakuacyjne oznakowane są pożarniczymi tablicami informacyjnymi zgodnie z PN-92/N-01256/02 – *Znaki Bezpieczeństwa – Ewakuacja*.
6. W pierwszej kolejności ratuje się zagrożone życie ludzkie – ewakuację rozpoczyna się od tych pomieszczeń (lub stref), w których powstał pożar (lub inne zagrożenie) oraz tych, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia, a także z tych pomieszczeń (lub stref), z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może być odcięte przez pożar, zadymienie lub inne zagrożenie. Należy wyłączyć dopływ prądu do pomieszczeń i stref objętych pożarem. Należy usuwać z zasięgu ognia wszelkie materiały palne, cenne urządzenia, gotówkę, sprzęt elektroniczny będący na wyposażeniu Szkoły itp.
7. Wszystkie osoby opuszczające budynek Szkoły powinny zabrać rzeczy osobiste i przystąpić do ewakuacji, postępując zgodnie z zaleceniami, i udać się na wyznaczone miejsce ewakuacji, tj. boisko szkolne lub parking przed szkołą.
8. Nie należy zamykać pomieszczeń.
9. Wychowawcy informują dyrektora Szkoły o opuszczeniu sal przez uczniów.
10. Wychowawcy na miejscu ewakuacji sprawdzają obecność i przekazują informację dyrektorowi Szkoły. W razie stwierdzenia nieobecności dziecka natychmiast zgłaszają ten fakt strażakom.
11. Po sprawdzeniu listy podopiecznych nauczyciel zobowiązany jest sprawdzić ich stan zdrowia, zwracając szczególną uwagę na zawroty głowy, wymioty, kaszel, ból głowy, chwilowe omdlenia, złamania, potłuczenia itp. Wszystkich poszkodowanych należy traktować jako ofiary zdarzenia i udzielić im pomocy szpitalnej.
12. Niedopuszczalne jest zezwolenie na rozejście się uczniów do domów bez wcześniejszego powiadomienia o zdarzeniu rodziców.
13. Na miejscu ewakuacji nauczyciel i uczniowie przebywają do czasu otrzymania stosownej informacji co do powrotu i kontynuacji zajęć lub ich zakończenia.

IV. Obowiązek zawiadomienia o pożarze obiektu

W przypadku powstania pożaru wszystkie znajdujące się w budynku osoby zobowiązane są podjąć działania w celu jego likwidacji. Po pierwsze, należy zaalarmować niezwłocznie, przy użyciu wszystkich dostępnych środków, osoby będące w strefie zagrożenia oraz wezwać straż pożarną. Telefoniczne alarmowanie należy wykonać w następujący sposób:

Po wybraniu numeru alarmowego straży pożarnej 998 i zgłoszeniu się dyżurnego spokojnie i wyraźnie należy podać:

- swoje imię i nazwisko,
- numer telefonu, z którego nadawana jest informacja o zdarzeniu,
- adres i nazwę obiektu, numer kondygnacji,
- co się pali (np. odzież w szatni, drewniane wyposażenie), na którym piętrze,
- czy istnieje zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego,
- czy w rejonie pożaru lub bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały łatwopalne.

Po podaniu informacji nie należy odkładać słuchawki do chwili potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia. Przyjmujący może bowiem zażądać:

- potwierdzenia zgłoszenia poprzez oddzwonienie,
- dodatkowych informacji, które w miarę możliwości należy podać.

Po zaalarmowaniu straży pożarnej należy niezwłocznie przystąpić przy użyciu miejscowych środków gaśniczych do gaszenia pożaru i nieść pomoc osobom zagrożonym, w przypadku koniecznym przystąpić do ewakuacji ludzi i mienia. Należy czynności te wykonać w taki sposób, aby nie doszło do powstania paniki, jaką może wywołać faktyczne zagrożenie.

V. Decyzja o ewakuacji

Decyzja o przeprowadzeniu ewakuacji powinna być poprzedzona szybką analizą zaistniałego bądź potencjalnego zagrożenia dla ludzi i mienia w celu ograniczenia jej do osób znajdujących się w pomieszczeniach najbardziej zagrożonych. Jeżeli istnieje taka potrzeba, należy podjąć decyzję o ewakuacji całego stanu osobowego oraz, w drugiej kolejności, mienia o największej wartości dokumentacyjnej lub materialnej.

Decyzję o przeprowadzeniu ewakuacji podjąć może Dyrektor Szkoły lub jego zastępca, który prowadzi ewakuację do czasu przybycia odpowiednich jednostek.

Decyzja o zarządzeniu ewakuacji musi uwzględniać informacje o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, a także drogi, kierunki i kolejność opuszczania obiektu (kondygnacji, budynku). Zarządzający przebiegiem ewakuacji powinien zachować spokój i opanowanie, aby nie doprowadzić do paniki.

Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia należy niezwłocznie powiadomić wszystkich pracowników przebywających w strefie zagrożenia o powstałym zagrożeniu i jego charakterze oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji. Do powiadomienia należy wykorzystać środki łączności wewnętrznej istniejące w obiekcie, tj. **nieprzerwany dźwięk dzwonka trwający około 10 sekund lub okrzyk: PALI SIĘ!** Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji grup uczniów oraz ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia.

Po zakończeniu ewakuacji opiekun danej grupy uczniów/osób jest zobowiązany do sprawdzenia, czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń budynku.

VI. Czas od zauważenia pożaru do rozpoczęcia ewakuacji

W tym czasie realizowane są następujące zadania:

- osoba, która pierwsza zauważyła pożar lub zagrożenie, powinna natychmiast powiadomić (powiadamia głosem) najbliższe otoczenie o zaistniałym niebezpieczeństwie oraz (osobiście) dyrektora szkoły lub jego zastępcę.
- dyrektor lub jego zastępca podejmuje decyzję w sprawie ewakuacji i poleca przystąpić do czynności ewakuacyjnych

Strefowi kierownicy ewakuacji, czyli pracownicy dydaktyczni prowadzący zajęcia z uczniami, po otrzymaniu informacji o ogłoszeniu alarmu natychmiast przystępują do ewakuacji.

VII. Sposób ogłoszenia alarmu – sygnały alarmowe

Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia z obiektu należy niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby i wychowawców przebywających w pomieszczeniach o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji. Do powiadomienia należy wykorzystywać istniejące środki łączności oraz, w razie potrzeby, pracowników obsługi obiektów.

Sygnałem alarmowym rozpoczęcia ewakuacji będzie nieprzerwany dźwięk dzwonka trwający około 10 sekund lub okrzyk, który brzmi: PALI SIĘ!

VIII. Obowiązki uczestników ewakuacji

1. Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji poszczególnych osób lub grup ewakuacyjnych, przyjmując założenie, że, zgodnie z podstawowymi obowiązkami, za sprawność ewakuacji z pomieszczeń i powierzchni odpowiedzialny jest wyznaczony pracownik. Ponadto kierujący akcją ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuacji.
2. Osoba która zauważyła pożar powtarza okrzyk w taki sposób, aby był słyszany w całym obiekcie.
3. Kierownik administracyjny po usłyszeniu alarmu otwiera wszystkie zapasowe wyjścia z budynku.
4. Nauczyciele po usłyszeniu sygnału ewakuacji wyprowadzają uczniów najkrótszą drogą na miejsce ewakuacji.
5. W trakcie ewakuacji należy zachować spokój, nie krzyczeć, można zasugerować uczniom, że są to tylko ćwiczenia.
6. Po upewnieniu się, że wszyscy uczniowie zostali wyprowadzeni, nauczyciele pozostają razem ze swoją grupą.
7. Uczniowie w trakcie ewakuacji bezwzględnie podporządkowują się poleceniom nauczycieli, zachowują ciszę i spokój.
8. Grupy uczniów po wyprowadzeniu ze Szkoły należy tak rozmieścić, aby nie utrudniały prowadzenia akcji gaśniczej przez straż pożarną.
9. Jednocześnie z ewakuacją osoby, które nie mają wyznaczonych w niej konkretnych zadań, powinny przystąpić do gaszenia ognia przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego.
10. Całością ewakuacji kieruje Dyrektor Szkoły lub jego zastępca.
11. Jeśli ewakuacja nie została zakończona do chwili przybycia straży pożarnej, kierujący ewakuacją ściśle współpracuje z dowódcą akcji ratowniczo-gaśniczej w dalszym jej przebiegu.

Pracownicy mają obowiązek posiadać dokładne i aktualne wiadomości na temat:

- rozkładu pomieszczeń w obiekcie, dróg i kierunków ewakuacji oraz wyjść z budynku,
- zachowania się ludzi w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
- sposobu alarmowania straży pożarnej i kierownictwa jednostki,
- rozmieszczenia i obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
- rozmieszczenia i obsługi hydrantów wewnętrznych,
- lokalizacji wyłącznika przeciwpożarowego prądu,
- lokalizacji głównego kurka gazowego.

W czasie prowadzenia ewakuacji zabronione jest:

1. Dokonywanie jakichkolwiek czynności mogących wywołać panikę – naturalna dążność ludzi do jak najszybszego opuszczenia zagrożonego miejsca w warunkach komunikacyjnych nieadekwatnych do potrzeb może łatwo przeobrazić się w panikę, w której tłum niszczy i trąci słabsze osoby.
2. Przechodzenie w kierunku przeciwnym do ewakuacji.
3. Zatrzymywanie się lub tamowanie ruchu w inny sposób.

Osoby ewakuowane muszą podporządkować się poleceniom osobom prowadzącym ewakuację

IX. Czynności realizowane w trakcie ewakuacji oraz sposób ich wykonania

Formowanie grup ewakuacyjnych

Nauczyciele prowadzący zajęcia lekcyjne z uczniami po usłyszeniu sygnału o powstałym zagrożeniu wyprowadzają uczniów z sal zajęć i udają się do wyjść ewakuacyjnych jedną z oznakowanych dróg ewakuacyjnych. Ewakuację należy prowadzić w sposób zorganizowany, bez wywoływania paniki. Po wyprowadzeniu uczniów do rejonu ewakuacji należy sprawdzić ich liczbę; w przypadku stwierdzenia, że nie wszyscy uczniowie opuścili budynek, należy o tym bezzwłocznie powiadomić kierującego akcją ewakuacyjną.

Kierowanie ruchem w obiekcie, w tym wskazywanie właściwych dróg i kierunków ewakuacji

Ewakuacja uczniów i pracowników odbywa się zgodnie z oznaczeniem budynku.

W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się pożaru, oraz pomieszczeń, z których dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacyjnych może zostać odcięte lub zadymione

przez pożar. Następnie należy ewakuować osoby, poczynając od najniższych kondygnacji. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się, np. osoby niepełnosprawne.

Podczas ewakuacji z pomieszczeń strumienie ludzi należy kierować na poziome drogi ewakuacyjne, a następnie zgodnie z oznakowanymi kierunkami ewakuacji na klatki schodowe i wyjścia poza obszar zagrożony pożarem lub na zewnątrz budynku.

W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych należy bezzwłocznie, dostępnymi środkami, np. telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy, powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków ewakuować na zewnątrz przy pomocy sprzętu ratowniczego jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek przybyłych na miejsce zdarzenia.

Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. Usta i nos należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zamoczoną w wodzie – sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.

Ewakuacja mienia

Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, dokumentacji i przedmiotów. Należy wykorzystać wszystkie sprawne fizycznie osoby nadające się do demontażu i ewakuacji mienia.

W przypadku przybycia jednostek straży pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki straży pożarnej.

Celem ewakuacji mienia jest zabezpieczenie cennych przedmiotów oraz ważnych dokumentów przed zniszczeniem lub uszkodzeniem w przypadku pożaru lub innego zagrożenia. Ewakuowane przedmioty i dokumenty należy tak umieszczać, aby nie były narażone na zniszczenie lub uszkodzenie. Działania ewakuacyjne muszą być prowadzone w sposób skoordynowany, niepowodujący utrudnień w innych działaniach. Kierujący działaniami powinien wstępnie określić pomieszczenia, z których należy wynieść mienie.

Do pomieszczeń, z których należy ewakuować mienie w pierwszej kolejności, jeśli istnieje taka możliwość bez narażenia życia i zdrowia, zalicza się:

1. Pomieszczenia bezpośrednio zagrożone pożarem, w których jest źródło ognia.
2. Pomieszczenia sąsiednie (w pionie i w poziomie) – możliwość rozprzestrzeniania się pożaru lub uszkodzenia przez działanie wysokiej temperatury i gazów popożarowych (dymu).
3. Pomieszczenia pod palącym się pomieszczeniem, narażone na możliwość zalania w czasie akcji ratowniczo-gaśniczej.

Miejsce zbiórki osób ewakuowanych ze Szkoły

W przypadku prowadzenia akcji ewakuacyjnej ewakuowane osoby należy umieścić w miejscu zapewniającym ich bezpieczeństwo oraz nieutrudniającym prowadzenie akcji. Wymogi te spełnia : boisko szkolne

X. Ewakuacja próbna

Ewakuacja próbna ma na celu:

- kontrolę stanu dróg i wyjść ewakuacyjnych,
- wyeliminowanie usterek technicznych i organizacyjnych w zakresie bezpieczeństwa ludzi wynikłych w trakcie ćwiczeń,
- sprawdzenie znajomości zasad postępowania w sytuacji alarmu związanego z realnym zagrożeniem w budynku szkolnym,
- zapoznanie z nimi nowych uczniów i pracowników szkoły,
- praktyczne sprawdzenie znajomości zasad ewakuacji budynku przez uczniów, nauczycieli oraz pracowników szkoły w przypadku sytuacji awaryjnej,
- wdrożenie obowiązujących procedur do sprawnego działania zgodnego z przepisami,
- wypracowanie właściwego zachowania się uczniów, pracowników i innych osób przebywających w budynku w czasie alarmu o ewakuacji,
- obserwacja zachowań, omówienie błędów w zachowaniu osób uczestniczących w ewakuacji,
- weryfikacja skuteczności procedur ewakuacyjnych,
- wnioski z nieprawidłowości pozwalające na usprawnienie przeprowadzania ewakuacji,
- zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim osobom znajdującym się na terenie placówki,
- wyrobienie wśród zatrudnionych pracowników potrzebnych nawyków po ogłoszeniu sygnału o ewakuacji.

Sprawdzenie organizacji ewakuacji obejmuje:

- sprawdzenie skuteczności dotychczasowego sposobu informowania o zagrożeniu oraz systemu powiadamiania o konieczności ewakuacji, w tym reakcji na alarm pożarowy,
- doskonalenie procedur ewakuacji, w tym zapoznanie z kierunkami ewakuacji i zasadami zachowania się,
- koordynację działań służby ochrony,
- zminimalizowanie możliwości wystąpienia paniki i jej skutków,
- zmierzenie czasu potrzebnego na opuszczenie obiektu przez wszystkie znajdujące się w nim osoby,
- weryfikację opracowanych zasad postępowania na wypadek pożaru.

Sprawdzenie warunków ewakuacji dotyczy:

- ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
- długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych,
- stanu technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- oświetlenia awaryjnego (bezpieczeństwa i ewakuacyjnego), które jest niezbędne do ewakuacji ludzi,
- możliwości rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych poprzez dźwiękowy system ostrzegawczy w budynkach, dla których jest on wymagany.

Główny nacisk należy położyć na ewakuację osób – zgodnie z założeniem, że życie ludzkie jest najcenniejsze. Ewakuację można rozszerzyć o ewakuację mienia, jednak tylko w uzasadnionych przypadkach, np. zabezpieczenie cennych dla Szkoły informacji, dokumentów i sprzętu.